

Olive Tree Studies

∞ Wie zijn wij? ∞

Kennismaking, visies en doelen

© 2017 – Zajiet Studies / Olijfboom Studies, Zayith Studies / Olive Tree Studies

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever (Zajiet Studies).

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher (Zayith Studies)

Wie zijn wij?

Olive Tree Studies (OTS) is een Messiaans georiënteerde organisatie die wil bijdragen aan theologievorming en theologische educatie. Daarbij hanteren wij een methodiek van exegetische waarbij het van belang is de Bijbel op een Joodse wijze te benaderen. Deze methodiek ligt meer in lijn met de historische context en identiteit van de schrijvers wat resulteert in meer Bijbelgetrouwe lezingen en verklaringen.

Er gebeurt alle lange tijd veel in "theologieland" alleen in de praktijk blijkt dat veel academische kennis, nieuwe inzichten, etc. maar langzaam doorsijpelen op en naar het niveau van de wekelijkse kerkganger. De laatste jaren is dit enorm aan het veranderen en steeds meer auteurs proberen deze tot voor kort moeilijk toegankelijke literatuur te vertalen in klinkklare taal die we allemaal begrijpen. Deze beweging is niet zomaar: steeds meer christenen ontdekken dat een Joods cultureel kader bij het interpreteren van de Bijbel niet alleen onontbeerlijk is bij het tot stand laten komen van meer scherper interpretaties, maar ook veel gelovigen ontdekken dat veel gangbare denkbeelden bijgesteld moeten worden.

De beweging die we zien, waarin steeds meer christenen hongerig zijn naar de Joodse Jezus en apostelen, is geen toeval en is een voor ons duidelijke tendens en werking van de Geest. De kerk is niet compleet zonder het Joodse volk en het is noodzakelijk dat we naast elkaar gaan staan in plaats van tegenover elkaar. De banden moeten aangehaald worden en er moet weer een dialoog op gang komen.

Eeuwen geleden is er een diepe kloof ontstaan tussen Joden en heidenen. De manier waarop de Bijbel werd gelezen, welke methoden daarbij werden gebruikt, zijn door dat verleden beïnvloed. Ook hedendaags worden velen erdoor beïnvloed; nu vaak onbewust. Het resultaat is dat de Bijbel ontdaan is van zijn Joodse karakter en dat veel interpretaties tot stand zijn gekomen die scherpte en diepte missen. Gelukkig ontdekken veel gelovigen dat wanneer ze het jodendom van de eerste eeuw beter begrijpen, Jezus beter begrepen wordt, maar ook Paulus en de apostelen. Dit is niet vreemd: zij waren immers Joden, dachten op die manier, maakten gebruik van de bestaande Joodse tradities en leefden volgens de Tora.

Olive Tree Studies probeert bij te dragen aan dit besef, wilt nieuwe inzichten vertalen naar de kerkganger én gelovigen helpen bij het vinden van de Joodse Jezus.

Wat is er mis?

Ten eerste is het goed om op te merken dat veel christelijke denkers en theologen hedendaags, maar ook door de kerkelijke geschiedenis heen, zeer waardevolle theologische theorieën en ideeën hebben aangedragen die nog steeds verrijkend zijn voor het geloofsleven en een toegevoegde waarde hebben voor het organiseren van de samenkomsten en het ondersteunen van de missies van de kerk. Tegelijkertijd zijn er lange tijd ook blinde vlekken geweest in de wijze waarop men theologie bedreef en welke methoden men daarbij hanteerde. Hedendaags is die invloed nog steeds aanwezig: het beïnvloed ons denken, de manier waarop we de Bijbel lezen en deze bestuderen. In het bijzonder hebben bepaalde historische trends en gebeurtenissen de richting en koers bepaald die men is opgegaan bij de vorming van de klassieke theologische raamwerken die zich door de eeuwen heen hebben ontwikkeld.

Een complex samenvallen van historische gebeurtenissen zoals vervolgingen, theologische disputen, sociaal maatschappelijke ontwikkelingen, etc. hebben op verschillende punten in de kerkgeschiedenis een negatieve invloed gehad op de theologievorming. Een aantal van die belangrijke gebeurtenissen en trends vonden plaats al ten tijde van en kort na de apostelen. Door voort te bouwen op een grondtheologie die beïnvloed was door deze complexe veranderingen is de theologie langzaam gaan afwijken van de theologie die apostelen schetsten. Bepaalde afwijkende denkbeelden en ideeën werden dan ook op de woorden van de apostelen geprojecteerd waardoor men die ook in de Bijbel meende te lezen. Door de tijd heen zijn sommige van die ideeën extremer geworden (denk aan de vervangingstheologie) en beïnvloedden deze, behalve de theologische theoretische raamwerken zelf, ook de atmosfeer binnen de christelijke stromingen maar ook het denken van de alledaagse gelovigen.

↻ Hoe worden we beïnvloed? ↻

Het verleden is toch het verleden? Hoe worden we hedendaags beïnvloed worden door de kerkelijke geschiedenis? En waarom tornen aan iets wat prima werkt; de kerk functioneert toch gewoon goed?

Al deze vragen zijn zeer relevant en we zullen ze hier kort bespreken. Ten eerste zullen we ingaan op hoe het mogelijk is dat de kerkelijke geschiedenis ons hedendaags beïnvloed. Verschillende analogieën kunnen dit verhelderen want het verleden beïnvloed ons door en door; het zit in het systeem van denken, theologie bedrijven, het lezen van de Bijbel, de atmosfeer van de kerk, de wijze hoe we praten met elkaar en bepaalde onderwerpen kiezen als gesprekspunten in preken en Bijbelstudies. Onbewust beïnvloedt het de wijze waarop we onze gemeenschappen sturen, onderwijzen, hoe we missies opstellen en doelen nastreven. We zouden het kunnen vergelijken met DNA dat we doorkrijgen van onze ouders, grootouders en de generaties daarvoor. Culturele overdracht hoort daar ook bij, emigratie van generaties, gemixte huwelijken tussen mannen en vrouwen van verschillende komaf. Het resultaat ben jij, je draagt het verleden in je en met je mee; je werd gevormd door je opvoeding, je ouders, en wellicht grootouders.

Maar ook cultuur is niet een losstaand fenomeen het bouwt voort op een voorgaande culturele setting. De techniek van nu bijvoorbeeld is ontstaan uit het voortbouwen op de techniek van tien jaar geleden en de Tweede Wereldoorlog heeft de maatschappij in Europa gevormd in velen opzichten: politiek, filosofisch, sociaal-maatschappelijk en sociologisch.

Maar hoe wordt de kerk hedendaags beïnvloed door het kerkelijke verleden? Deze vraag is niet simpel te beantwoorden maar we zullen hier een aantal voorbeelden geven; we moeten daarbij in gedachte houden dat de invloeden over-en-weer plaatsvinden. Ten eerste is er de theologie. De Bijbel is eeuwenlang op een bepaalde wijze gelezen en geïnterpreteerd en veel van deze ideeën bestaan nog steeds en maken nog deel uit van verschillende theologische raamwerken. Niet alle ideeën of concepten die zijn ontstaan zijn 'verkeerd' of 'fout'; sterker nog: er zijn heel veel waardevolle theologische ideeën voortgebracht. Echter, er zijn ook een aantal die niet scherp genoeg zijn, in sommige gevallen zelfs niet juist maar die ons hedendaags nog wel beïnvloeden. Hiermee komen we op het tweede punt van beïnvloeding, want de theologie bepaald onbewust weer hoe we denken, hoe we met elkaar spreken in 'kerkelijk jargon', hoe we bepaalde onderwerpen uit de weg gaan of juist over-accentueren en ook de voelbare atmosfeer in de kerk waarin we negatieve associaties hebben bij bepaalde onderwerpen en bij andere weer niet. Kortom: theologie is zeer belangrijk. Je kunt je voorstellen dat wanneer tot nieuwe ontdekkingen komt in de theologie deze ons gedrag, denken, etc. zou moeten veranderen. Vanuit de wetenschap dat gelovigen, maar ook de kerk in bredere zin, wil groeien, verbeteren en verfijnen, zouden nieuwe inzichten getoetst moeten worden en wanneer deze worden 'aangenomen', tot actie moeten leiden. Het is precies dit doel dat Olive Tree Studies nastreeft: theologische educatie en verfijning en hopelijk ook groei voor de volgers van Jesjoea.

☞ Welke negatieve invloeden? ☞

Een eenduidig antwoord op deze eerste vraag is niet te geven; zoals eerder gezegd hebben verschillende gebeurtenissen bijgedragen aan de vorming van de christelijke theologie zoals we die hedendaags kennen. Dit alles is in een periode van zo'n ruim 2000 jaar kerkelijke geschiedenis ontstaan. Hoewel het onmogelijk is een alomvattende analyse van deze ontwikkelingen te geven kunnen we echter wel een aantal belangrijke gebeurtenissen noemen die vooral in de beginperiode van het 'christendom' een rol hebben gespeeld.

Ten eerste de gerichte vervolgingen van de volgers van Jesjoea door de Romeinen en daarnaast ook specifieke acties die gericht waren tegen Joden. Op deze wijze werden in negatieve zin 'verschillen' benadrukt tussen de gelovigen die de Messias niet hadden erkent en hen die Hem wel hadden aangenomen. Voorheen zaten zij beiden in relatieve rust nog naast elkaar in de synagoge (Hand. 15:21). Ten tweede werden de vroege gemeenschappen van de volgers van Jesjoea geconfronteerd met dwaalleringen waardoor de nadruk kwam te liggen op de eigenheid van het geloof om zich van deze valse leringen te onderscheiden. Ook deze ontwikkelingen brachten met zich mee dat door toedoen van iets negatiefs (dwaalleringen) de verschillen tussen de volgers van Jesjoea maar ook Joden werden benadrukt (indirect). Een derde gebeurtenis was dat men aan de Joodse zijde na de opstand tegen Rome rond 66 n.Chr. en de Bar Kochba opstand 132 n.Chr. eveneens de zaak op orde wilde brengen. Men trachtte de leer uniformer te maken en opnieuw werd de eigenheid en uniekheid benadrukt.

Het samenvallen van deze gebeurtenissen brachten tijdelijk veranderingen teweeg in de situatie waarin men voorheen verkeerde: een situatie van onderlinge uitwisseling en waarin de volgers van Jesjoea samen met religieuze Joden, die de Messias niet hadden aangenomen, bij elkaar kwamen. Lange tijd echter bleven 'christenen' en Joden nog wel interacteren met elkaar en het verschil tussen hen lag meer in het gegeven of men Jezus erkende als Messias of niet. Op hoger niveau echter trachtte het religieuze leiderschap, aan Joodse alsook christelijke zijde, zich van elkaar te onderscheiden. Deze trend zette zich voort tot op den duur de Bijbelse feestdagen van datum en vorm werden veranderd zodat duidelijk werd wat 'christelijk' was en wat 'Joods'. Echter, in de beginperiode leek het 'christelijke' leven meer 'Joods' en was de overgang vloeiend. De leer van de apostelen was dan ook stevig gegrond in de al bestaande Joodse traditie en het evangelie van Jezus was in hun ogen een voortzetting van het al bestaande jodendom. Maar welke christelijke theologische leerstellingen botsen nu met de theologie van de apostelen? We zullen een aantal leerstellingen opsommen en vervolgens de invloed ervan bekijken.

- ☞ De vervangingstheologie: het idee dat de kerk de plek van Israël in de heilsgeschiedenis heeft ingenomen
- ☞ Dat de Tora vervuld is en heeft afgedaan
- ☞ Dat Joden na bekering moeten stoppen om in de Tora te wandelen
- ☞ Dat de besnijdenis heeft afgedaan
- ☞ Dat de voedselwetten hebben afgedaan
- ☞ Dat de Sjabbat en de feestdagen zijn vervuld en hebben afgedaan
- ☞ Dat de Tora niet meer relevant is; ook niet voor de heidenen
- ☞ Dat de Jezus in plaats van de Tora de 'liefde' predikte

Dit zijn slechts een aantal voorbeelden van theologische leerstellingen die steeds vaker herzien worden binnen het theologisch onderzoeksveld. Het zijn dan ook onder andere deze punten waarop de kerk zijn theologie kan verfijnen. De invloed van deze leerstellingen is niet gering. De vervangingstheologie bijvoorbeeld beïnvloedt nog steeds de orde en atmosfeer in de kerk alsook ons denken en doen, en dit terwijl velen deze theologie openlijk afwijzen. De effecten van de vervangingstheologie uit zich bijvoorbeeld in dat men bijvoorbeeld nooit over Israël spreekt, de heidense christenen in het centrum van preken plaatst binnen de heilsgeschiedenis, het begrip van de Bijbel vanuit een Joodse bril naar de achtergrond schuift en men het duizendjarig rijk schetst als een soort van wereldomvattende kerkgemeenschap waarin Jezus Koning zal zijn. Het effect van de leerstelling waarin men stelt dat de Tora heeft afgedaan maakt op zijn beurt weer dat gelovigen religieuze Joden soms met gefronste wenkbrauwen aanschouwen, medelijden met hen heeft omdat ze de 'waarheid' nog niet kennen en alles was met de Tora te maken heeft bestempeld als 'wetticisme'. OTS heeft zichzelf tot doel gesteld om via theologische educatie de wortel van alle voortvloeiselen ten gevolge van onjuiste of onscherpe leerstellingen aan te pakken op een inspirerende en prikkelende manier.

✎ Messiaanse theologie en 'new perspective on Paul' ✎

Pas recent beginnen steeds meer theologen en historici zich dan ook bewust te worden van de complexe invloeden van de geschiedenis op de lezing en interpretatie van de Bijbel. Hedendaags trachten steeds meer theologen weer grip te krijgen op hoe de theologie eruitzag ten tijde van de eerste volgers van Jesjoea en komt men tot de ontdekking dat deze leer sterk gegrond was in het jodendom van de eerste eeuwen van de jaartelling. Ook draagt een steeds scherper wordende historische schets van de context van de apostelen bij aan de herinterpretatie van hun woorden en worden deze steeds vaker in een ander licht begrepen; deze lezingen wijken op significante punten af van hoe men diezelfde geschriften eeuwenlang door de kerkelijke geschiedenis heeft gelezen. Ten aanzien van de geschriften van Paulus en de interpretatie van zijn woorden worden recentelijk steeds vaker alternatieve lezingen voorgesteld die meer balans brengen in de historische gegevens die we over hem kunnen vinden in bijvoorbeeld het boek Handelingen, maar ook aan de hand van informatie uit buiten-Bijbelse bronnen en de archeologie. Deze herzien interpretaties van Paulus noemt men in academische kringen: 'the new perspective on Paul'.

Het Messias belijdend jodendom dat ongeveer halverwege de twintigste eeuw vorm begon te krijgen, en zich als stroming op de kaart begon te zetten, werd jarenlang beschouwd als een syncretische aftakking van het christendom waarin een oudtestamentische leefstijl werd gecombineerd met elementen uit het christendom. Hedendaags is dat enorm aan het veranderen en zien velen deze gemeenschappen als spiegel van de eerste gemeenschappen ten tijde van de apostelen. Veel Messias belijdende gemeenschappen putten uit de 'new perspective on Paul'-literatuur en op theologisch gebied zijn zij dan ook voortvarend. De Messias belijdende stroming is bij lange na nog niet uniform en gemeenschappen onderling kunnen aanzienlijk van praktijk en beleving verschillen. Wat zij wel met elkaar delen is dat zij streven naar een gemeenschap waarin Joden en heidenen gezamenlijk in de voetsporen van Jezus kunnen wandelen en heerst er een sfeer waarin Joden vooral Joden kunnen en mogen blijven.

Veel inzichten van Messiaanse theologen alsook uit het 'the new perspective on Paul'-debat bieden enorm veel nieuwe aanhaakpunten om het evangelie van Jezus en de apostelen vanuit een frisse nieuwe blik te bestuderen. Hopelijk kunnen we de lezer enthousiast maken voor deze nieuwe ontdekkingen en zal het lezen van de Bijbel vanuit een Joods perspectief verdieping geven in de geloofsbeleving en praktijk.

Olive Tree Studies draagt een Messiaanse theologie uit die gegrond is in de volgende leerstellingen:

- ✻ Dat de God van Israël de Enige God is (Deut. 4:35; Jes. 45:5; 1 Kor. 8:6)
- ✻ Dat God wenst dat de mens Godvrezend wandelt voor Zijn Aangezicht (Ez. 18:23; 2 Kron. 7:14; Spreuk. 8:13)
- ✻ De Heilige Geest de Entiteit is van het Leven en de activiteit van God in de mensheid belichaamt (Ez. 36: 25-27; 37:12-14; Joh. 3:5-8; 1 Kor. 12)
- ✻ Jesjoea de Eniggeboren Zoon is van God en de langverwachte de Joodse Messias (Psalm 98:27; Spreuk. 8:22-23; Mat. 16:16; Kol. 1:15)
- ✻ Jesjoea zuivere Tora onderwees (Deut. 18:15-20; Mat. 5:17-19; 19:16-21; Mark. 12:28-34; Joh. 15:10)
- ✻ Dat Jesjoea voor de zonden van de mens stierf en opstond uit de dood (Rom. 4:24-25; 1 Pet. 3:18)
- ✻ Dat we alleen door het geloof gerechtvaardigd worden voor God (Rom. 2:21-27)
- ✻ Dat geloof gepaard gaat met werken anders is het dood (Jak. 2:17-19)
- ✻ Dat geloof betekent dat we de Tora vervullen via een wandel in de Geest (Ez. 36:25-27; Rom. 3:31; 8:4; Gal. 5:22-23; 1 Joh. 2:3-6)
- ✻ Dat het Messiaanse rijk een hersteld koninkrijk van Israël zal zijn (Jes. 2:2-5; Hand. 15:16)
- ✻ Dat de heidenen zich bij Israël voegen in huidige tijden maar ook in de toekomst (Zach. 2:11; Hand. 15:16)
- ✻ Dat de opstanding uit de doden zal komen en een uiting is van Gods Almacht (Ez. 37:12-14)
- ✻ De Tora Gods richtlijn is en de definitie van zonde en niet-zonde (Rom. 3:20; 1 Kor. 15:56; 1 Joh. 3:4)
- ✻ De Tora in het nieuwe verbond opnieuw een cruciale plek inneemt (Deut. 30:6-14; Jer. 31:31-34)
- ✻ De Tora zoals die aan Mozes is overgeleverd op deze aarde niet verandert (Mat. 5:17-19)
- ✻ Dat het Joodse volk de volle verantwoordelijkheden van de Tora op zich dient te nemen om hun verbondstrouw mee vorm te geven (1 Kor. 7:17-20). Dit betekent dat zij: hun zonen besnijden, de Sjabbat en feestdagen eren, gebedsriemen leggen, schouwdraden dragen, 'mezoezet' bevestigen aan hun deurposten, de spijswetten houden, de ethisch morele ge- en verboden houden, de Tora onderwijzen en bestuderen (Deut. 16: 18-20; 17:8-12) en dat de Levieten en Aäronieten de tempeldienst behoren te vervullen wanneer er een Heiligdom in Jeruzalem staat (Heb. 9:9-10).
- ✻ Dat heidenen niet alle verantwoordelijkheden van de Tora op zich hoeven te nemen zoals Joden dat doen maar wel dat zij de ge- en verboden in acht nemen die gelden voor de 'vreemdelingen die onder Israël wonen' (Hand. 15:20, 29; Lev. 17-18). De apostolische vergadering heeft deze richting aangemoedigd. De moreel ethische ge- en verboden uit de Tora gelden ook voor heidenen (Gal. 5:19-23).

- ⌘ Dat heidenen en Joden elkaar respecteren in hun identiteit met bijgaande eigen verantwoordelijkheden. Geestelijk zijn zij één (Ef. 2:18-22; Gal. 3:28) maar in aardse identiteit verschillend (1 Kor. 7:17-20)
- ⌘ Heidenen in vrijheid mogen deelnemen met de activiteiten die Joden ondernemen om de geboden van God te vervullen. Denk aan het houden van de Sjabbat en het vieren van de feestdagen.

Doelen van OTS

Olive Tree Studies heeft als missie om de volgers van Jesjoea geestelijk toe te rusten via het verspreiden van kennis over de Bijbel en het in contact brengen van gelovigen met het Messiaanse gedachtegoed; kortom we richten ons op theologische educatie. We hopen dat de effecten van ons onderwijs ook zullen doorwaaiëren naar de praktijk van de kerk en 'het denken' van gelovigen. Ook hopen we een dieper bewustzijn te creëren van de plek van het Joodse volk in de heilsgeschiedenis. Onze directe doelen op een rij zijn:

- ⌘ Het publiceren van educatief materiaal: Boeken, tijdschriften, artikelen, lespresentaties en documentaires
- ⌘ Gelovigen in contact te brengen met de Messiaanse theologie en het jodendom
- ⌘ Gelovigen toe te rusten met vaardigheden om de Bijbel te bestuderen
- ⌘ Gelovigen handvatten te bieden om praktisch gezien verdieping in het geloofsleven te verwezenlijken

Hopelijk zal het gepubliceerde materiaal ook (indirecte) effecten hebben op:

- ⌘ De manier waarop gelovigen tegen Joden en hun wandel in de Tora aankijken
- ⌘ De manier waarop gelovigen tegen de Tora aankijken
- ⌘ De manier waarop we Joden benaderen (voelsprietten ontwikkelen voor do's en don't in ons contact met Joden)
- ⌘ Toenadering bewerkstelligen tussen de kerk en het Joodse volk
- ⌘ Het individuele en gemeenschappelijke geloofsleven verrijken met kennis maar ook praktische tools
- ⌘ Bijdragen aan de identiteitsvorming van de kerk die hopelijk meer 'Israël georiënteerd' mag worden
- ⌘ Positieve kennisuitwisselingen tussen het jodendom en christendom op het gebied van theologie, filosofie en ethiek en Tora-onderwijs